

РАСКЛАД ДЛЯ АЎТОБУСАЎ?

Праз некаторы час турысты, якія любяць выязджаць на адпачынак на аўтобусе, напэўна, будуць менш часу праводзіць на мытні. У Беларусі распрацоўваецца нарматыўна-прававы акт, які тычыцца парадку прыбыцця турыстычных груп да мяжы. Пра тое, што такая пастанова павінна быць прынятая Саветам Міністраў, паведамліла юрыст дэпартамента па турызме Міністэрства спорту і турызму Наталія Скрыжыцкая.

Каб аўтобусы падыходзілі да мяжы раўнамерна, а не збіраліся ў вялікія чэргі, і, адпаведна, менш няруччасцяў было ў турыстаў, плануецца ўсе гэтыя праблемы вырашаць загалда. Хутчэй за ўсё спісы, дзе будзе прапісана, аўтобусы якіх турыстычных груп і ў які час будуць перасякаць мяжу, будуць складзены незалежна турыстычнай арганізацыяй.

ЧЫГУНКА ПРАПАНУЕ

У гэтым адпаведным сезоне Беларуская чыгунка не толькі захавала ўсе тыя напрамкі і цыклі, што былі ў папярэдніх летніх сезонах, але і пашырыла транспартную геаграфію. Пра гэта паведаміў начальнік аддзела абслугоўвання пасажыраў Беларускай чыгуныкі Андрэй Кашко.

Напрыклад, будзе запушчаны серыйныя цягнікі ў напрамку Архангельска, які будзе ісці праз татка гарадзі, як Волагада, Яраслаўль і, што важна, праздзяццэ праз Маскву. Наогул, сёлета на Маскву стануць хадзіць 5 дадатковых цягнікоў, а ўсюго праз расійскую сталіцу будзе выпраўляцца 27 цягнікоў.

У новым графіку з'явіцца дадатковыя цягнік з Масквы да Брэста. Той цягнік, які адпраўляўся з расійскай сталіцы ў 23.55, цяпер будзе курсіраваць да Брэста.

Працягнуты маршрут цягніка Брэст—Біранавічы—Чалябінск. Сёлета ён будзе курсіраваць да Казастана, да Караганды.

Цалкам зменіцца курсіраванне цягнікоў на Вільнюс. Калі раней такое падарожжа займала 4,5—5 гадзін і хадзілі два цягнікі (адзін раніцай і адзін увечары), то цяпер працягласць паездкі да Вільнюса складзе 3 гадзіны і будуць хадзіць два цягнікі, насустрач адзін аднаму. Так, цягнік які будзе адбываць з Мінска ў 7.45 (у Вільнюс ён у 10.45), а з Вільнюса будзе выпраўляцца цягнік у 19.25 (у 22.05 у Мінску). Вячэрні цягнік з Мінска на Вільнюс будзе адпраўляцца ў 18.49. Такі расклад больш зручны для турыстаў.

Навінкі гэтай сезона — яшчэ адзін напрамак, на Рыгу. Першы такі цягнік на Латвію пойдзе 1 чэрвеня. І да 30 жніўня ён будзе хадзіць штодзень, а ўвосень — 2 разы на тыдзень, на пятніца і нядзелю. Зноў жа тут будуць хадзіць два цягнікі (беларускі і латвійскі) насустрач адзін аднаму. З Мінска можна будзе выязджаць у 18.30 (у 8 раніцы прыбыць у Рыгу). За дзень можна будзе наведаць латвійскія турыстычныя аб'екты і вячэрнім цягніком вярнуцца ў Беларусь.

Як заўважае Андрэй Кашко, сёлета нічога не павінна змяніцца ў руху цягнікоў у п'яднёвым кірунку: «Мы разумеем, што будзе аяжытажны попыт на Крымскі паўвостраў, таму максімальна павялічым схемы, узгаднім максімальную даўжыню вагонаў да 17, у выключных выпадках да 18. І будзем старацца

Цалкам зменіцца курсіраванне цягнікоў на Вільнюс.

забяспечваць перавозку па максімуму. Што тычыцца тарыфаў з Украінай, яны засталіся на ўзроўні кошту мінулага года». Трэба заўважыць, што кошт прызнога дакумента фарміруюцца ў тарыфнай валюце і залежыць ад курсу швейцарскага франка. Так, на май білет на Туапсе ў плацкартным вагоне будзе каштаваць прыкладна 180 тысяч беларускіх рублёў, на Сімферопаль — у межах 197-200 тысяч.

Сёлета, як і летас, падчас славянскага базару ў Віцебску зноў будзе курсіраваць спецыяльныя цягнікі. У дарозе ён будзе знаходзіцца 3-5 гадзіны, але магчыма, яго даядзедца і паскорыць. Цягнік «Славянскі базар» будзе выпраўляцца на Віцебск у 12.30 ці 13.40-14 гадзін у залежнасці ад таго, якая будзе праводзіцца праграма фестывалю. Зразумела, расклад цягніка будзе фарміравацца з улікам часу, які трэба будзе пасажырам патраціць, каб з вакзала дабрацца да мястца, дзе адбываюцца святочныя дзеі. Забіраць турыстаў з фестывалю цягнік будзе пасля вячэрняга праграма, каб раніцай іх вярнуць у Мінск.

ВЫБІРАЕМ АТЭЛЬ ПРАЗ ІНТЭРНЭТ

У Беларусі пачала дзейнічаць Нацыянальная сістэма броніравання on-line. Сёння ўжо праз інтэрнэт-рэсурсы можна замаўляць атэлі і трансфер. На дадзены момант у сістэме прадстаўлена некалькі дзясяткаў беларускіх атэляў. Прычым заўважана, што зараз ідзе найбольш актыўнае броніраванне рэгіянальных гасцініц. Відэа, таму, што інфармацыя ў інтэрнэце пра іх прадстаўлена менш, чым пра сталічныя гасцініцы, і многія з іх не маюць сайтаў.

Дарчы, сістэма працуе і на англійскай мове. Кампанія, якая займаецца трансферамі, дзейнічае пад маркай Eurocar, гатовая сустрэць турыстаў у любы час (тут працуе кругласутачная дыспетчарская служба), вадзіцелі валодаюць англійскай мовай і маюць шэнгенскія.

Плануецца, што ў далейшым у сістэме on-line можна будзе броніраваць не толькі атэлі і трансфер, але і замаўляць экскурсіі, арандаваць аўтамабілі, білеты на канцэрт.

АПОШНІ ШАНЦ ЭКАНОМІЦЬ НА АДПАЧЫНКУ

Калі вы збіраецеся выехаць летам адпачыць за мяжу і не пераплаціць за сваю пуцёўку, скарыстаецеся такой паслугай, які ранейе броніраванне. Яна дзейнічае да канца красавіка. І заўважу, што некаторыя кампаніі зараз лядзюць распродаж пуцёвак. Прынамсі, самы танны адпачынак, напрыклад, на моры вы ўжо не атрымаеце — найбольш выгадна

СТАЛІЧНЫЯ ПЕНСІЯНЕРЫ ЗМОГУЦЬ ПАСПРАВАЦЬ СЯБЕ Ў РОЛІ СЯДЗЕЛАК

У Мінску стартаваў сацыяльны праект «Пажылыя — старым». У яго рамках фізічна здаровыя і актыўныя пенсіянеры будуць аказваць платную дапамогу састарэлым нядужым людзям. Пра гэта паведамліла журналістам у Мінгарвыканкаме старшыня камітэта па працы, занятасці і сацыяльнай абароне Жанна Рамановіч. Першы падобны праект апрабуць у Пешамаіскім раёне.

— Ужо сфарміравана група з 200 пенсінераў пакуль на валанцёрскіх пачатках, — расказала Жанна Рамановіч. — З 70 з іх праводзяцца семінарыяны заняткі — спецыялісты навукачую іх метадамі і формамі работы з пажылымі людзьмі, якія

Фота Анатоля КЛЕШЧУКА

пуцёўкі было набываць у лютым, сакавіку, а зараз, у тым ліку і ў сувязі з падзеямі ў Егіпце, адбываўся рост цен на адпачынак ва ўсіх краінах. Гэтую сітуацыю скарысталі на сваю карысць і Турцыя, і Еўропа, і Украіна. Нават калі параўноўваць кошт пуцёвак сёння з тым,

Цэны на Турцыю і на іншыя краіны працягваюць расці.

што быў у лютым, адбываўся рост як мінімум працэнтаў на 10. І цэны працягваюць расці — чым пазней вы вызначыцеся з тым, куды і калі ехаць, тым больш страціце. Прынамсі, мае знаёмыя распавялі, што ў адным з агенцтваў даведзлася пра магчымасць адпачынку ў Балгарыі, а калі яны ператэлефанавалі туды праз два дні, тая ж самая пуцёўка ўжо вырасла ў цене на 50 еўра.

Так, спецыяліст па продажах кампаніі «АлатанТур» Аляксей Смышляеў заўважае, што пры раннім броніраванні розніца ў цене на адпачынак бывае істотнай. Асабліва гэта тычыцца добрых атэляў. На танныя атэлі бываюць скідкі на працягу сезона (так званыя гарачыя туры). Сёння цэны на Турцыю і на іншыя краіны працягваюць расці, і ўжо бачна, што сёлета пуцёўкі будуць даражэйшымі, чым летас. Сярэдні кошт на адпачынак у Турцыю на 10 дзён у атэлі на чатыры зоркі ў чэрвені на сям'ю (бацькі і адно дзіця) можа пацягнуць на 2 тысячы долараў. Нават пры раннім броніраванні кошт расце. Бывае, турфірма афармляе дагавор, а калі пачынаецца броніраванне, высвятляецца, што кошт ужо павялічыўся.

Цікаўна ў Аляксея, ці ўплываюць на турыстычную справу Беларусі падзеі ў Егіпце, валютныя праблемы ўнутры краіны.

— Заўважаю, што народ хвалюецца. У сувязі з падзеямі ў Егіпце, гэты рынак прасеў, але зараз, калі адноўлена чартарная праграма на Егіпет, людзі станюць усурывлялі гэтую навіну і хочучы ехаць туды адпачываць. Назменныя лідары — Турцыя, Балгарыя, Францыя, Іспанія. Прапануюцца турыстам і альтэрнатыўныя кірункі. Сёлета для турыстаў, якія хочучы хутка дабрацца да свайго атэля, прапанаваны пералёт Мінск—Сімферопаль.

Летас такога прамога рэйса не было. Сёлета прапануецца праграма адпачынку на Сардыніі, на Сіцыліі. Ёсць большы попыт і прапановы на Еўропу. Часцей турысты пытаюцца Чарнагорыю, Харватыю, сёлета добра прадаецца Кіпр. Пры жаданні кліента мы можам арганізаваць розныя туры, напрыклад, з нашай кампаніяй адпачываюць аматары аўтобусных падарожжаў, якія цікавіць экскурсійная праграма. Праз нашых партнёраў можам арганізаваць і круізы, напрыклад, па Міжземным моры. Ёсць ахвотныя здзейсніць і кругасветнае падарожжа. Некага цікавіць падзеіны турызм, некага — рыбалка, сафарты... Зацікаўна на турыстычным рынку няма. У сувязі з сітуацыяй на валютнай біржы народ не ведае, што рабіць, яны хочучы хутчэй выкупіць пуцёўкі, але не заўсёды атрымаюцца закупаць валюту.

Ці ўплывае дэфіцыт валюты ў банках на турыстычны бізнес, я пацікавілася і ў менеджара кампаніі Sakub Holiday Людміла Няжрасавай.

— Я магу адказаць толькі за нашу кампанію. Для нас гэта пакуль не так адчувальна. Мы адна з нешматлікіх кампаній у Беларусі, якая мае валютную рэзэрву. А таму, што працуем з валютай, мы незалежныя так ад біржы, які іншыя фірмы. Але ад сваіх калег я чуо, што яны сутыкаюцца з вельмі вялікімі праблемамі. Усе аплаты трэба рабіць у валюту, а няма магчымасці яе купіць. Калі сітуацыя не будзе вырашацца, дрэнна будзе як кампанія, так і кліентам.

Людміла Няжрасава таксама гаворыць, што на выбар беларусамі месца адпачынку ўплываюць падзеі ў Егіпце, хаця ёсць турысты, якія працягвалі туды лятаць, напрыклад, праз Кіев. — Тым не менш прайшла пераарыентацыя кліентаў, якія традыцыйна выбіралі гэты кірунак, на іншыя краіны. Рэальнае альтэрнатыва Егіпту, безумоўна, Турцыя.

Наўрад ці Турцыя будзе яшчэ ўздымаць кошты, самі хатэльеры прадаюць свае гатэлі яшчэ зімой. Цэны павышаюцца апэратарамі, якія прадаюць гэтыя гатэлі і фарміруюць пакет. Добра прадаецца — не выключана павышэнне цен на гэтым кірунку. Турцыя заўсёды добра прадавалася, незалежна ад таго, прадаецца Егіпет ці не. Традыцыйна больш за 80 працэнтаў адпачывальнікаў у летні перыяд выязджаюць адпачываць у Турцыю, тут вялікі выбар і па гатэлях і па цэнавых катэгорыях.

У маі ўжо не будзе дзейнічаць раннейе броніраванне, і калі вы будзеце купіць пуцёўку на ліпень ці жнівень, шмат згубіце, бо пуцёўкі будуць прадавацца па стандартных базавых цэнах без уплыву на іх кошт рынку. Калі ж у маі будзеце набываць пуцёўку на майскі адпачынак, не выключана, што іх можна будзе атрымаць па такім жа кошце, які быў пры раннім броніраванні, калі месцы будучы «гарачы». Пры тым жа раннім броніраванні кошт можа быць неаднолькавы ў красавіку, сакавіку і лютым, хоць ёсць атэлі, якія могуць

роўна даваць скідку на ўвесь перыяд продажу з лютата па красавік. Некаторыя атэлі прыпыняюць раннейе броніраванне яшчэ да канца красавіка. Таму, чым пазней вы вызначыцеся з адпачынакам, тым менш будзе выбар. Дарчы, па раннім броніраванні лепш за ўсё прадаюцца пуцёўкі на адпачынак ў Турцыю ў маі-чэрвені (у гэты час адпачынак таннейшы).

Людміла Няжрасава адзначае, што сярэдні кліентаў іх кампаніі сёння, акрамя Турцыі, попытам карыстаецца Іспанія. Хоць на Іспанію няма такіх прапановаў на вылет. Так, увесь беларускі рынак набірае турыстаў на адзін самалёт з Мінска на тыдзень, а на Турцыю самалёты лятаюць штодзень, а часам і 2-3 на дзень. Sakub Holiday працуе не толькі на традыцыйных кірунках (той жа Турцыя яны займаюць ужо 15 гадоў). І некалі адкрывалі яе для Беларусі сваімі чартарамі, але і шукаюць пэўныя падыходы для розных турыстаў, гэта тычыцца індывідуальных тураў. Так, распрацоўваюцца новыя маршруты, напрыклад, можна выправіцца ў круіз вакол Кубы. Плануецца ў гэтым годзе праасоўваць такі накірунак, як Венгрыя з цікавымі экскурсійнымі праграмамі. Прауюць тут і пад запэты турыстаў. Напрыклад, тут была заяўка на ўзыходжанне на Аратар, а нядзюна турыстаў выпраўлялі ў Антарктыду.

У кампаніі Smok Travel заўважаюць, што сёння расце попыт на Еўропу (Іспанія, Італія, Францыя, Партугалія), добра прадаецца Чарнагорыя, часта кліенты пытаюцца пра Харватыю. Маладзё асабліва часта цікавіцца Лонданам, папулярнасцю карыстаюцца адукацыйныя праграмы. І як тут заўважаюць, усё ж выбар адпачынку — справа індывідуальна: туры падбіраюцца пад кожную сям'ю ў залежнасці ад усіх пажаданняў. І што тычыцца адпачынку нават у той жа Турцыі, сёння яго можна падабраць як за 2 тысячы, так і за 7-10. Сёлета Smok Travel прададзіць цікавую акцыю — кліенты атрымаюцца ў падарунак труксіа і маюць магчымасць выйграць каштоўны падарунак.

Што тычыцца дзіцячага адпачынку, то сёлета кошты на яго таксама выраслі. «Краіны Еўропы і іншыя зразумелі, што ў арабскі свет сёлета турысты не надта паедуць, і ўзялі кошт», — заўважаюць у кампаніі «Сіняя птушка плюс» (кампанія размяшчаюцца ў «Піцеры», займаецца арганізацыяй дзіцячых летнікаў для малечы з Расіі, Беларусі і Украіны). — Сёлета попытам карыстаецца Чарнагорыя — экалагічная краіна, у якой няма ніводнага прымысловага прадпрыемства. У Піцеры знаходзіцца прыватная школа «Узмах», педагогі якой якарз і працуюць над анімацыйнымі праграмамі лагераў.

Дарчы, калі вы занятыя на ўвесь летні перыяд, гэта яшчэ не азначае, што вамау дзіцяці не свеціць выязны адпачынак. Нават трохгадовага сына ці дачку сёння можна выправіць у лагер самастойна — для самых маленькіх прапануюцца выязныя дзіцячыя сады, напрыклад, у Чарнагорыі, пры гэтым такія лагеры насынены цікавай адукацыйнай і забаўляльнай праграмай. Гэта можа быць ухіл на англійскую мову, танцы і спорт, альбо неспадзеана спадабаюцца лагеры «Шпіёнскіх страці», «Тэрыторыя разумных гульняў». Прычым дзеці могуць нават не заўважаць, што яны нечаму вучацца. Так, гісторыю яны спазнаюць, выязджаючы на руіны старага горада, пераапрапануючы ў рыцарскай касцюмы. Разам з дзецьмі выязджаюць медыкі і кухары, якія ведаюць, што ядуць менавіта нашы дзеці. Лагеры — як пэўна дзіцячая аўтаномія. Яны знаходзяцца ў такіх месцах, дзе няма атэляў з іншымі турыстамі.

Дарчы, такі ці падобны адпачынак сёння можна заказваць у шэрагу турыстычных кампаній Беларусі.

Чым пазней вызначыцеся з тым, куды і калі ехаць, тым больш страціце.

Пра напружанае становішча на ўнутрына рынку гаворыць галоўны спецыяліст ДУ «ЦэнтрКурорт» Святлана Завадская: «Калі турысты збіраюцца выехаць у нашы санаторыі за межы Беларусі, яны перажываюць за тое, што няма з чым ехаць, бо валюту немагчыма купіць. Беларускія санаторыі, якія прадаюцца за беларускія рублі, вельмі запатрабаваныя, і выкупляюцца ў першую чаргу. На лета ўжо забранавана ўсё, можна толькі знайсці пуцёўкі на самы яго пачатак, на вясенні і асенні адпачынак».

Але, па словах Святланы, шанц адпачыць у беларускіх санаторыях летам усё ж яшчэ ёсць: нумары, якія не выкупляюцца своечасова, выстаўляюцца ў свабодны продаж. Першыдням з'яўляюцца вольныя месцы, і калі быць настойлівым і пастаянна нагадваць пра сябе, сам перападзе якая-небудзь пуцёўка. Сярэд санаторыяў, якія раяць наведаць — гэта найперш санаторыі Упраўлення справамі Прэзідэнта: «Прызасэрны», «Сосны», «Юнацтва» і «Баравое». Дарчы, на будучыню, калі вы хочаце адпачываць на радзіме, пра летнія пуцёўкі і санаторыі падумаіце яшчэ зімой.

Алена ДЗЯДЗЮЛЯ.

ВЯТРАНКА: ДЗІЦЯЧАЯ ІНФЕКЦЫЯ З НЕДЗІЦЯЧЫМІ НАСТУПСТВАМІ

Э ПІДЗМІЕЛАГІ канстатуюць: з пачатку гэтага года ў сталіцы назіраецца актыўная захваральнасць насельніцтва горада на ветраную воспу. Так, за першы квартал гэтую інфекцыю падхапіла 8079 мінчан. Для параўнання: год назад за першы квартал захварэла 3263 чалавекі.

Па шматлікіх назіраннях пад'ёмы захваральнасці адбываюцца кожныя 5—7 гадоў. У гады з максімальнай захваральнасцю колькасць ахвар ветраной воспы можа дасягаць 16,5—17 тысяч чалавек. Асноўную колькасць захварэлых на ветраную воспу традыцыйна складаюць дзеці ва ўзросце да 18 гадоў, аднак самым уразлівым кантынгентам застаюцца дзеці ва ўзросце ад 2 да 6 гадоў, як правіла, выхаваныя дзіцячых садоў.

У дзіцячым узросце хвароба амаль заўсёды працякае лёгка. Пасля 12 гадоў працяканне хваробы ўжо прыкметна ускладняецца, а дарослыя людзі хварэюць гэтай «дзіцячай інфекцыяй» ужо вельмі цяжка.

Заражэнне ветраной воспай адбываецца пры непасрэдным кантакце з хворым ветранакропельным шляхам. Інфекцыя трапляе ў арганізм праз верхнюю дыхальную шляху, затым вірус працякае ў кроў, а потым у скуру і сіліёзныя абалонкі. Інкубацыйны перыяд хваробы ад моманту заражэння і да першых клінічных сімптомаў доўжыцца ад 11 да 21 дня.

Пачатак хваробы, які прабівае, заўсёды востры, характэрныя змяненні ўмераным павышэннем тэмпературы і ўзнікненнем пухірковага сы-

сдакх, дзе сканцэнтравана вялікая колькасць дзяцей. Захварэлы чалавек можа быць крыніцай заражэння яшчэ за 24 гадзіны да з'яўлення ў яго выскіпкі.

Вірус, які выклікае ветраную воспу, у многіх выпадках, нават калі хвароба працякала ў дзіцяці ў лёгкай форме, не выдаляецца цалкам з арганізма, а перамяшчаецца па нервовых валонках у спіныя мозгі і на пэўны час там «засынае». У будучыні ў такіх людзей, якія хварэлі ў дзяцінстве ветранкай, пасля пераахалоджвання, уздзейнічання страсавых і іншых фактараў, вірус «абуджаецца» і выклікае апаясальныя лішай. Гэтае захворванне суправаджаецца сыпам на адным чалавек цела па ходу размяшчэння нервовых канчаткаў, інтэнсіўным болевым сіндромам і прыносіць хвораму шмат пакутаў. Такая клінічная карціна можа паўтарацца па некалькі разоў на год. Прычым гэтая хвароба цяжка падаеца лячэнню.

Ці ёсць спосаб абараніцца ад «дзіцячай інфекцыі»? Надзейную абарону ад ветраной воспы забяспечваюць вакцыны. Пакуль што яны не ўключаны ў календар бясплатных прафілактычных прышчэпак у нашай краіне, таму зрабіць іх можна толькі платна.

Міністэрствам аховы здароўя зарэгістраваны і дазволены для выкарыстання ў Беларусі бельгійская вакцына «Варыльрыкс» і японская «Акавакс». Для фармі-

МАБІЛЬНІК НА ПЯСЯ ПРАВАКУЕ ПЕРАЛОМ ШЫЙКІ СЦЯГНА

Даследчыкі з аргенцінскага Нацыянальнага ўніверсітэта Куэ прыйшлі да высновы, што нашэнне сотавага тэлефона на пясце прыводзіць да развіцця ў чалавека астэапарозу. У выніку праведзенага даследавання было ўстаноўлена, што асаблівай небяспечнай падварэцка шыяка сцягнута, пералом якой лічыцца адным з самых небяспечных і складаных у плане аднаўлення траўматычных пашкоджанняў.

Навукоўцы з Аргенціны змелі мінеральную шчыльнасць касцей правага і левага сцягна ў 24 чалавек, якія больш за год насілі тэлефоны на пясце. Атрыманыя звесткі даследчыкі параўналі з вынікамі замераў мінеральнай шчыльнасці касцей добраахвотнікаў, якія не карысталіся мабільнымі тэлефонамі. Як высветлілася, у тых, хто насіў сотовы тэлефон на правым сцягне, насычанасць мінераламі ў шыіцы сцягна і верхняй частцы сцягновай косці была ніжэйшай, чым у добраахвотнікаў з кантрольнай групы. Прычым у аматараў мабільных тэлефонаў розніца ў шчыльнасці паміж левай і правай сцягновай косцю была прамая звязана з колькасцю часу, на працягу якога яны насілі мабільны тэлефон на правым сцягне.

Выпадкі асіметрыі шчыльнасці касцявога матэрыялу паміж левай і правай шыякі сцягна ў людзей, якія карысталіся мабільнымі тэлефонамі, тлумачацца не апісаным раней неспешным уздзеяннем на косці электрамагнітных хваляў высокай частаты, — выказвае гіпотэзу аўтар даследавання доктар Фернандо Сраві.

Асабліва шкоднае нашэнне мабільных тэлефонаў для жанчын, якія часцей за мужчын церпяць ад астэапарозу, а таксама для дзяцей, якія трапляюць пад уздзеянне сотавага тэлефона з самага ранняга ўзросту. Аднак, як падкрэсліваюць навукоўцы, каб усур'ез разважаць аб небяспецы мабільных тэлефонаў, неабходна правядзенне дадатковых даследаванняў.

Надзея НІКАЛАЕВА.

МІНЫ ЛЯ ЗАХОДНЯЙ ДЗВІНЫ

У Віцебску на безраце ракі Заходняй Дзвіна падчас земляных работ знайшлі 19 мін часоў Вялікай Айчыннай вайны. Саперы апэратыўна зрабілі сваю справу. Сёлета працягваюцца работы па ўзмацненні берагоў ракі і прывяздзенні іх у парадак. Ці будуць новыя знаходкі? Аляксандр ПУКШАНСКІ.

Зваротная сувязь

Сок асветлены і неасветлены, яблычны і апельсінавы

Чытачы з Віцебска Вараб'ёвы ў сваім лісце ў газету паведамілі, што маюць чароўных малых унукаў. Спадары Вараб'ёвы папрасілі расказаць пра дзіцячае харчаванне Маларыцкага кансервавага заводу: «Прадпрыемства выпускае яблычны сок — асветлены і неасветлены. Што гэта азначае? Чым яго асветляюць і навошта? Ніхто не змог нам патлумачыць, навед педыйтр. Зараз многія дзеці пакутуюць на алергію, а бацькі бяжыцца даваць сокі, бо не ведаюць, што такое асветленне. І яшчэ, навошта ў нашы сокі завод пхаве ўсялякія дабаўкі кішталь апельсіна? Ужо захаца, сам зможа купіць дзіцяці апельсіна. Справа ў тым, што ў СМІ даводзілася чытаць пра тое, што часта на наш рынак трапляюць апельсіны апошняга гаўтуну, да таго ж апырканыя ўсялякімі прэпаратымі для захавання. Бывае, купіш апельсіна, пачысціш, а ён гавкае на смак. Такое дзіцяці даваць не будзе».

Пісьмо пракаментавала галоўны тэхнолаг Маларыцкага кансервавага гардынаўскага камбіната Валіяна ГРБІАРУК: — Сапраўды, мы выпускаем сок яблычны неасветлены і сок яблычны асветлены, узноўлены. Сок яблычны неасветлены — гэта цалкам натуральны прадукт, які

вырабляецца вільгаць. Усе канцэнтраты для дзіцячага харчавання праходзяць падарэбную санітарную праверку. Без працэдуры выпрабавання, так бы мовіць, на санітарную надзейнасць ніводнага кілаграма сыравіны мы не бярэм. Закон нас абавязвае так рабіць. І не іншкі.

Зараз амаль усё сокі вырабляюцца без дабаўлення цукру. Варта ўважліва чытаць этыкеткі. Гэта да п'янтання пра розныя алергіі і іншыя асаблівасці здароўя дзяцей.

А што датычыць апельсінаў у соку, то мы не бярэм іх на рынку, дзе сумніўны якасць і тэрмін захавання. Мы бярэм канцэнтрат апельсінавага соку для дзіцячага харчавання, які прайшоў адпаведную праверку. І летам яблычна-апельсінавы сок ідзе літаральна «на ура». Калі ж чытачы сумняваюцца ў якасці апельсінаў для сваіх дзяцей і ўнукаў, то могуць выбраць іншую прадукцыю. Мы выпускаем 140 найменнай сокаў і піюр для дзяцей з улікам прапановаў і пажаданняў бацькоў. У нашай прадукцыі ёсць ягады, фрукты, агародніна, якія растуць у нас і якія завоззяцца. А справа бацькоў — выбраць, што падыходзіць іх дзіцяці.

Падрыхтавала Святлана ЯСКЕВІЧ.

Фота Марыны БЕЛІНЖОЎАЙ.